

SAABUNUD
22. VIII 58
No 835

Valga Rajooni TSN Täitevkomitee

o t s u s nr. 150

" 29." augustil 1958.a.

Looduskaitse organiseerimisest Valga rajoonis

Valga Rajooni TSN Täitevkomitee ära kuulunud rajooninõukogu alalise kultuur-hariduskomisjoni juurde moodustatud looduskaitse sektiiooni esimene aml. Piho ettekande looduskaitse olukorrast Valga rajoonis, märgib, et Valga rajooni piiras paikneb palju looduslikult kauneid ning turismiseisukohalt huvitavaid kohti, millede hooldamiseks, kaitseks ja edaspidiseks säilitamiseks pole aga senini küllaldast tähelepanu osutatud.

Mii on esinenud looduskaitse eeskirjade jämedaid rikkumise fakte, nagu endise Mitsurini-nimelise kolhoosi poolt valikraiate toimepanek "Niklusmäel", kus raiuti välja ilusamad ja tarbepuidu seisukohast väärtuslikumad puuhiiglased (Kaagjärve k/n). Samuti esineb vanade parkide laastamist ja reostamist, nagu Laatra sovhoosis (Tõlliste k/n) ja Valga Remonditehnikajaamas (Karula külanõukogu), kus põllumajanduslikud masinad asuvad laiali iidsete pargipuude all.

Rajooni looduse ilu säilitamiseks, loodusmälestusmärkide ja keelualade kaitse tõhustamiseks ning Eesti NSV Ministrite Nõukogu määruse nr.242 17.juunist 1957.a. "Abinõudest looduskaitse organiseerimiseks Eesti NSV-s" täitmiseks, Valga Rajooni TSN Täitevkomitee

o t s u s t a s:

1. Lähtudes majanduslikest, kultuurilistest, teaduslikest ja kasvatuslikest eesmärkidest, võtta riikliku kaitse alla Valga rajoonis looduslikult kaunid kohad, haruldase kasvuga puud, pargid ja teised üksikobjektid vastavalt käesoleva otsuse lisas esitatud nimekirjale.

2. Kaitse alla võetud maastikuliste alade loodusliku ilme muutmise ärahoidmiseks keelata neil aladel kaevinte kaevamine, vete reostamine, metsa lageraied ja üksikute punde ning salude maharaiumine, ehituste

püstitamise, kütteeniste ning ehitusmaterjalide ladude rajamine, uute teede ehitamine, puudele märgete tegemine jms.

3. Hooldata kaitse alla võetud parkides ja alleedes puude mahavõtmine (välja arvatud sanitaarraided, mida võib teha vaid kooskõlastatult kohaliku metsamajandiga), kasvavate puude rikkumine, loomade karjatamine, põllumajandustehnika paigutamine pargi territooriumile, masinate liiklemine väljaspool olemasolevaid soiduteid ja igasugusel muul viisil parkide reostamine.

4. Rahvapidude läbiviimine parkides ja mujal kaudnitel kohtadel lubada ainult kooskõlastatult kohaliku TSN täitevkomiteega. Peo korraldajatel tuleb peoplats korrastada kahe päeva jooksul pärast ürituse toimumist. Ajutiste ehitiste (müügilaudade, kioskide jt) püstitamine ürituste külastajatele teenindamise eesmärgil on lubatud märgitud aladel ainult ürituste läbiviimise ajaks.

5. Hooldata kaitse alla võetud üksikobjektide (puud, haruldased taimekooslused, haruldaste lindude pesad - kured) asukoha muutmine, mahavõtmine, lõhkumine või muul viisil rikkumine.

6. Hõikide tööde teostamine, mis on seotud kaitse all olevate maa-alade ja üksikobjektide möödapääsmatu muutmise või rikkumisega, tuleb eelnevalt kooskõlastada rajooni TSN täitevkomiteega.

7. Hooldata roiskvete juhtimine veekogudesse ilma vastavate settekaevudeta või muude filterseadmeteta ja autode ning teiste veekite pesemiskohtade asutamine kalavetel ja puhkepaikades ilma kohaliku TSN täitevkomitee eriloata.

8. Lohustada kõiki maavaldajaid, kelle territooriumil asuvad käesoleva otsuse lisas loetletud objektid, nende vahetusse lähedusse ehituste püstitamisel, kraavide kaevamisel, teede ehitamisel jms. puhul esitama rajooni täitevkomiteele vastav avaldus jooksva aasta 15. jaanuariks.

9. Kohustada rajooni täitevkomitee kultuuriosakonda (sm. Kallaste):

a) organiseerima kaitse alla võetud alleede ja üksikobjektide valdajatega kaitsekohustuste vormistamine hiljemalt 1.oktoobriks k.a.

b) korraldama üksikobjektide tähistamine ning (koos põllumajanduse inspektuuriga - sm. Sammel) alade piiritlemist looduses hiljemalt 01.oktoobriks 1958.a.

c) koos Valga rajooninõukogu alalise hariduse- ja kultuurikomisjoniga ning rajooni ajalehe " Valga Kommunist" toimetusega organiseerima laialdast looduskaitsealast selgitustööd rajoonis, samuti selgitama välja uusi kaitse alla võtmist väärivaid objekte.

10. Nõuda rajooni täitevkomitee rahvaharidusosakonnalt koolide kaudu õppivale noorsoole nii ajalootundides, kui ka koolivälises töös kodurajooni kultuurmälestusmärkide ja looduskaitse objektide tundma õppimist ja koolides vastavalt väljapanekute korraldamist.

11. Nõuda Laatre sovhoosilt (sm. Randus) ja Valga Remonditehnikajaamalt (sm. Nelke) põllumajandusliku inventari ja tehnika koristamist pargi territooriumilt ning maa-alade puhastamist hiljemalt 1.oktoobriks k.a.

12. Kohustada rajooni täitevkomitee põllumajanduse inspektuuri (sm. Sammel) tähistama rajooni kaartidel kaitse alla võetud objektide asukohad hiljemalt 01.oktoobriks 1958.a.

13. Kohustada külanõukogude esimehi pidevalt kontrollima käesolevas otsuses kaitse alla võetud objektide säilitamist ja nende hooldamist.

14. Käesoleva otsuse rikkujaid karistatakse vastavalt rajooni täitevkomitee üldkohustuslikule otsusele nr. 1 5.aprillist 1957.a.

15. Käesoleva otsuse täitmise kontroll panna rajooni täitevkomitee liikmele sm. Lippur'ile.

Valga Rajooni TSN Täitevkomitee esimees / T.Osul /

Valga Rajooni TSN Täitevkomitee sekretäri k.t. / E.Suurmäe /

Rajoonis asuvate kohaliku kaitse alla
võetud objektide nimekiri.

1. S a n g a s t e k / n .

- Endise Sangaste Lossi metsapark cka 71 ha ulatuses - Sangaste mets-
konna maa-alal Kv.104 ja 105 peal.
- Endise Sangaste Lossi Umbruse park koos väljaminevate alleedega - San-
gaste Sordiaretusjaama maa-alal.
- Sangaste alevis kiriku Umbruse park - kolh. "Bolševiku maa-alal.
- Restu park - Restu kooli maa-alal.
- Restu järv koos umbruse metsaga - Sangaste m/k maa-alal Kv.47.
- Keeni park - Keeni kooli maa-alal.
- Kõik tamm Ansi talu juures - Stalini nim. kolhoosi maa-alal.
- Paplid Koljaku talu juures maantee kaldal - Stalini nim. kolhoosi maa-alal.
- Linnamägi - Keeni sovhoosi maa-alal.
- Maanmägi - Bolševiku kolhoosi maa-alal.
- Koppel Pärtli talu juures - Bolševiku kolhoosi maa-alal.
- Männi puistu Keeni raudteejaama vastas 5,0 ha ulatuses - Sangaste m/k.
maa-alal Kv.18 peal.
- Papli allee Parve talu juures - Sanhaste m/k maa-alal kv.131 peal.
- Papli allee Laatre-Antsla maantee ääres Korva lühal.

2. T ö l l i s t e k / n .

- Laatre park, Laatre õja kaldal kuni Maajõeni - Laatre sovhoosi maa-alal.
- Kõik mänd (Ristimänd) Laatre-õru maantee ääres - Sanhaste m/k maa-alal
Kv.87 peal.
- Iigaste park - Iigaste kooli maa-alal.
- Allee Tõlliste vanadekodu Umbruses - Esimese Mai kolhoosi maa-alal.
- Madine Tsooru mõisa park koos alleedega - Esimese Mai kolhoosi maa-alal.
- Madine Tõlliste mõisa park koos alleedega - Esimese Mai kolhoosi maa-alal.
- Madine Paju mõisa park - Esimese Mai kolhoosi maa-alal.

3. P u k a k / n .

- Kuigatsi park - Kuigatsi kooli maa-alal.
- Puka park koos alleedega - Puka sovhoosi maa-alal.
- Maanmägi - Puka alevis.
- Linnamägi - Puka sovhoosi maa-alal.
- Ansi talu umbruse puistu - Otepää maantee ääres - Puka sovhoosi maa-alal.

4. Karula k/n.

1. Pikkjärve koos mbruse metsadega 200 m kaugusest järve kaldast - kolhoos "Loomingu" ja Valga metskonna maa-alal.
2. Kroodi mägi - kolhoos "Loomingu" maa-alal.
3. Valga RTJ -i park koos alleedega - Valga RTJ -i maa-alal
4. Annmägi - kolhoos "Loomingu" maa-alal.
5. Briggendi mägi - kolhoos "Loomingu" maa-alal.
6. L. Ilmase park koos Kullamäe puistuga ja kahe tammega - Tahe sovhoosi maa-alal.
7. Kinnapuu - Lullamäe-Karula raudtee jaama viiva maantee Häres Kirbu oja kaldal - kolhoos "Loomingu" maa-alal.
8. Punde grupp Rebasmõisas - Valga maantee Häres - Tahe sovhoosi maa-alal
9. Linnusemägi - Madisa kooli juures - Tahe sovhoosi maa-alal.
10. Mustlepp - Kõstrijärve kaldal Madisa kooli juures - Tahe sovhoosi maa-alal.

5. Kaagjärve k/n.

1. Kaagjärve kooli park koos alleedega - Kaagjärve kooli ja Kaagjärve sovhoosi maa-alal.
2. Mikuse mägi - Kaagjärve sovhoosi maa-alal.
3. Andrahn - Rusi tallu viiva hobutee Häres - Lenini nim. kolhoosi maa-alal
4. Karaka mägi ja Rusi kupid - Kaagjärve sovhoosi maa-alal.
5. Madise Karenäe talu iluad koos pihlakale poegitud pirniga ja kasestik - Kaagjärve sovhoosi maa-alal.

6. Taheva k/n.

1. Kikkula park koos alleedega - Tahe sovhoosi maa-alal.
2. Läänemetsa park - Ždanovi nim. kolhoosi maa-alal.
3. Läänemetsa kooli ja kaupluse mbruse park - Ždanovi nim. kolhoosi maa-alal.
4. Valgemäe - Hargla alevi Mustjõe Häres - Hargla kolhoosi maa-alal.
5. Kikk mänd - Hargla kiriku juures maantee Häres - Hargla kolh. maa-alal
6. Karjamõisa männid - Mustjõe vasakul kaldal Taheva sanatooriumi juures - Ždanovi niselise kolhoosi maa-alal.
7. Taheva sanatooriumi park - Hargla kolhoosi ja Taheva sanatooriumi maa-alal.
8. Kikk tamm - Keiva lühas - Taheva m/k. maa-alal Kv. 112 peal.
9. Keiva puistu - Alakonna talu juures - Taheva metskonna maa-alal.

7. Valga linn.

1. Valga linna park.

2. "Sõde" park.
3. Kaka tomme - Kase tänavas Moreli maja juures.
4. Anuuri kerkpunde allee (12 tk) - Pargi tänavas.
5. Rännimõisa park.
6. Põdrumägi
7. Mändide grupp Valga-Võru maantee kaldal - Toogipalu surmala juures.
8. Kõik Valga linna tänavate ja puistete alleed.

Valga Rajooni TSN Täitevkomitee
sekretäri k-t. / E. Suurmäe /